

Komentář k testu z 5.4.2012 (JAP215 b):

Nejprve opět uvádím znění testu:

- ① Televize byla zapnutá.
- ② Petr zhasíná světla.
- ③ Kolo jsem si opravil už včera, tak ho mám opravené.
- ④ Během toho, co jsem se učil, mi přišel E-mail od Jošiko.
- ⑤ 妹に弟をばかにしないでほしいんです。

Testy na látku, kterou právě probíráme lze hodnotit po dvou rovinách: nejprve volba lexikálního obsazení a posléze volba doplňujících modálních prostředků. Tímto způsobem lze podotknout, že ne všichni zvolili vhodná slovesa, což je mnohem snáze označitelné za „nesprávně“, než volba modálních prostředků. Modalita vyjadřuje subjektivní konceptualizaci, a proto je obtížně zhodnotitelná „objektivně“. Vycházejme tedy z nějakých „prototypových“ tendencí...

- Málokdo v ③ použil *naošite oku*. Pro použití této modality to byl ideální příklad. Pokud to „necítíte“, je to nejspíš proto, že se snažíte „objektivně“ překládat (v tom se nejspíš odráží to, že náš vlastní „objektivní“ rodný jazyk nám vnucuje „objektivní“ náhled na svět). Pro co nejpřirozenější japonštinu bude však nevyhnutelné snažit se maximálně vcítit do subjektivních nuancí, a ty se potom snažit vyjadřovat pomocí prostředků, které jsme se učili/učíme se.
- I ① se jistě dala přeložit s pomocí *cukete aru*. Porovnáme-li však ① a ③, měli bychom vnímat, že ① je relativně více konceptualizováno jako zachycení okamžitého vjemu, scenerie, stavu (s relativně malou spojitostí s kauzalitou před a po). Právě pro takové případy se hodí *cuite iru*. V ③ je naopak mnohem zřetelnější důvod pro *naošite aru*.
- Spousta z vás použila v ④ sloveso *morau*. S ohledem na příznak pozitivního hodnocení, které s sebou toto sloveso nese, a v návaznosti na absenci tohoto příznaku v českém zadání (představme si, že ten E-mail mohl být úplně normálně třeba nevyžádaný nebo s neradostným obsahem), asi bylo vhodnější zvolit jiné sloveso (např. *kuru*).

Dále již konkrétněji:

387311 – Slabé. Probíranou látku jste nezvládla (včetně konstrukce s *aida*, to si ještě zopakujte).

378791 – Vaše ライト... budiž. Ale *denki* byste každopádně znát měl. Větší problém bylo napojení vět v ③. V minulosti jsem několikrát zdůrazňoval, že *ですから* se používá na začátku věty (tj. předchází mu *kuten*, nikoliv *tóten*). Stejně tak *tóten* většinou nenásleduje koncový tvar predikativu. Takže jste měl buď celou situaci řádně rozdělit na dvě samostatné věty, nebo spojit přes *kara*, jak jsme se to učili. Vaše řešení bylo poněkud „paskvilní“.

211786 – Slabé. Jak můžete na konci druhého ročníku ještě chybovat v základních pádových partikulích, se mi těžko chápe. *勉強する jsem vás také nikdy neučil.

361688 – V ③ se mi příliš nelíbilo spojení přes *-te* tvar. Přemýšlím proč. Zdá se, že roli hraje nesoulad podmětů (*-te* tvarové napojení vyžaduje stejné podměty). Mluvčí je podmětem prvního *naosu*, ale subjektem druhé klauze/věty je spíš kolo. A to i přesto, že nemůže být

konatelem tranzitivního *naosu* (subjektem *aru* je zřejmě mluvčí, ale *aru* je zde pouze pomocné). To je zajímavý problém (určitě se na něj zaměřím ve svém studiu). Vypadá to, že konstrukce [他動詞 + ある] má tendence být vnímána jako obsahově pasivní (byť je formálně aktivní). To by vysvětlovalo přípustnost partikule *ga*, jak nám nastínila učebnice Genki. Užití s *wo* pak velmi výrazně situaci (konceptualizaci) mění. To, že obě dvě základní partikule jsou často latentní, činí celý problém ještě obtížnější... Nejspíš existují i jiná, „ne-gramatická“ vysvětlení (např. ustálenost vazby nebo můj nedostatečně vytříbený jazykový cit).

343585 – V ② se *-te aru* určitě nehodilo.

323707 – Ujasněte si rozdíl mezi *naoru* a *naosu*.

361955 – Zopakujte si probíranou látku.

383635 – Vás se týká spíše problém oné první „vrstvy“, tedy problém lexika.

383058 – I u Vás zlobilo lexikum. Pozor na sloveso *okuru*.

378778 – V podstatě dobré.

384037 – Velmi dobré. Jen pozor na rozdíl mezi *kesu* a *kieru*.

325316 – Drobné lexikální záležitosti (ověřte si znaky pro zápis slova *džitenša*). Vaše napojení v ③ nebylo nejvhodnější (spojovací partikule *ga* se příliš nehodí v tomto typu vět).

361527 – Probíraná látka se Vám nevydařila. Také jste místo *denki* použil pouze 気.

324805 – Namísto „zhasíná“ jste v ② překládala „zapíná“. Pozor na sloveso „opravit“.

J. Matela